

FYLKESMANNEN
I ROGALAND

Deres ref.:

Vår dato: 12.09.2018
Vår ref.: 2016/6277
Arkivnr.: 461.5

Statens vegvesen, Region Vest
Askedalen 4
6863 Leikanger

Postadresse:
Postboks 59 Sentrum,
4001 Stavanger

Besøksadresse:
Lagårdsveien 44, Stavanger

T: 51 56 87 00
F: 51 52 03 00
E: fmropost@fylkesmannen.no

www.fylkesmannen.no/rogaland

Tillatelse etter forurensningsloven til testforsøk av lekter dump i Byfjorden - Statens vegvesen Region vest

Fylkesmannen i Rogaland har ferdigbehandlet søknaden fra Statens vegvesen Region vest av 31.08.2018, og har på visse vilkår besluttet å gi tillatelse etter forurensningsloven til arbeider i sjø. Vilkårene fremgår på side 6-7.

Tillatelsen omfatter dumping av totalt ca. 900 m³ sprengstein fra lekter. Dumping foretas i et område som er regulert til utfylling i sjø. Det er satt krav om overvåking av partikkelspredning og spredning av plastavfall. Det gis tillatelse til ned-rigging av lensene i forbindelse med forsøket.

Vi varsler gebyr for behandling av søknaden.

Vedtaket kan påklages innen tre uker.

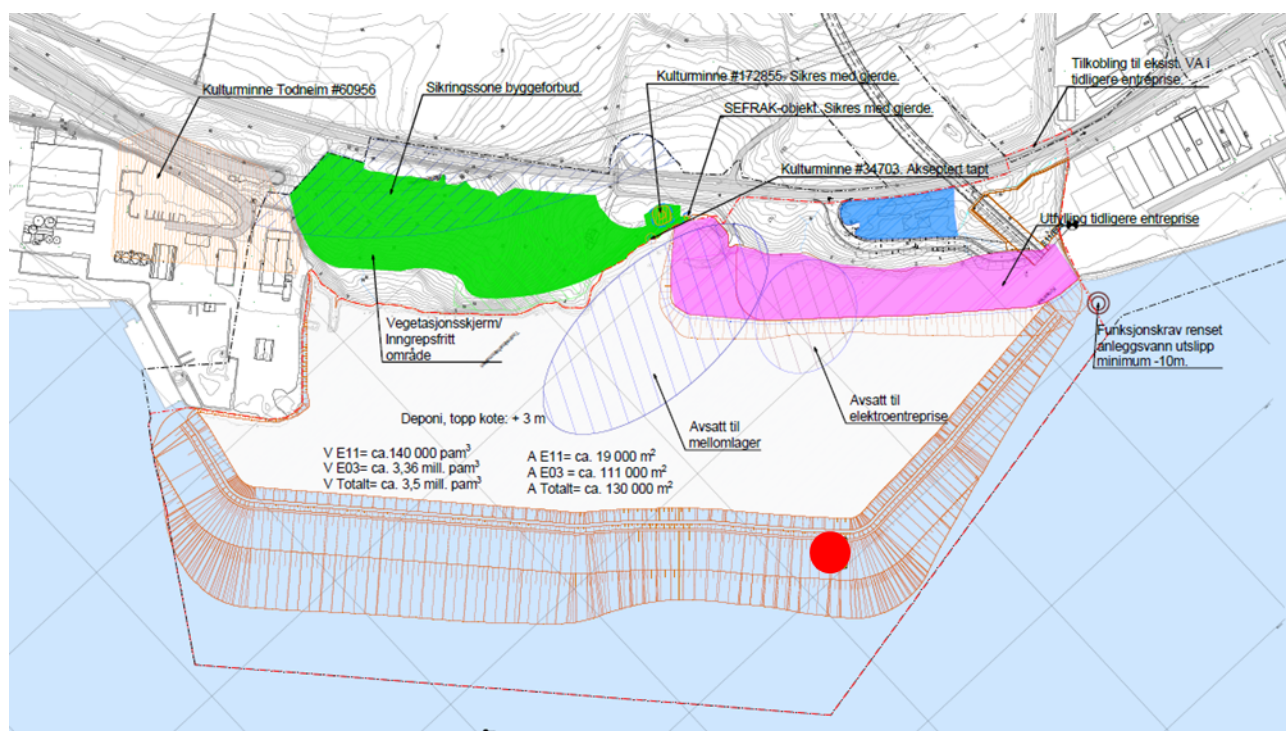
Vi viser søknad av 31.08.2018 der Statens vegvesen Region vest søker om tillatelse etter forurensningsloven, jf. forurensningsforskriften § 22-6, til dumping av sprengstein i sjøen utenfor Mekjarvik i Randaberg kommune. Det vises også til øvrig dokumentasjon i saken.

Søknad

Statens vegvesen Region vest (SVV) er gitt tillatelse til utfylling i sjø i forbindelse med E11 Rogfast (tverslagtunnel). Tillatelsen av 23.11.2016 omfatter utfylling med ca. 130 000 m³ sprengsteinsmasser fra tunnelen. I klageavgjørelse av 21.09.2017, ga Miljødirektoratet tillatelse til utfylling med masse som inneholder minst mulig plast på vektbasis, og at utlegging av massene skal gjennomføres på en måte som i minst mulig grad medfører spredning av plastavfall. I forbindelse med dette kravet, har sprengningsarbeid benyttet et elektrisk tennsystem som gir plast avfall (skytteledninger) som synker sammen med massene. SVV har, i forbindelse med tillatelse fra Fylkesmannen, hatt pågående overvåking etter flytende plastavfall. På bakgrunn av nærliggende naturverdier, samt et vanninntak tilhørende International Research Institute of Stavanger (IRIS) har SVV blitt pålagt overvåking av partikkelspredning med bruk av blant annet turbiditetsmåler.

Det omsøkte tiltaket omfatter test dumping av sprengsteinsmasser fra E11 Rogfast innenfor det området som er planavklart for utfylling. Formålet med tiltaket er å forbedre kunnskapsgrunnlaget i forkant av en søknad om et større utfyllingsområde, som kommer i forbindelse med E03 i samme prosjekt. SVV ønsker da å søke om tillatelse uten vilkår om turbiditetsovervåking, basert på overvåkingsdata fra dagens anleggsarbeid (utfylling). SVV har også planer om å søke bruk av lekter for å foreta den nye utfyllingen. Da denne metode anses som å kunne gi et annet uttrykk i vannmassene, ønsker SVV å benytte anledning med tilgang til sine egne sprengsteinsmasser fra E11 for å teste metoden.

Arbeidet er planlagt i løpet av september 2018, og vil utføres et løpet av en dag. SVV vil benytte splittlekter til forsøket, og det er antatt at det vil gjennomføres 3 til 5 dropp av totalt 900 m³ løse steinmasse. Droppene vil være i to faser for å undersøke eventuelle forskjeller mellom tidevanns situasjoner. Partikkelspredning vil bli målt med eksisterende turbiditetsmålere ved referanse stasjon, IRIS sitt inntak, samt ålegrasengen nord-vest av tiltaket. I tillegg har SVV planlagt å foreta måling i vannsøylen ved ytre del av gytefeltet for torsk, nærmest den planlagte sjøfyllingen til E03. Droppområdet er illustrert i figur under, og beskrevet som mellom hovedfylling og fyllingsfot av den planlagte utfyllingen til E03. Dybde i området er 40-60 m.

Figur 1: Utsnitt fra figur for planlagt utfylling. Droppområdet er illustrert med rød prikk.

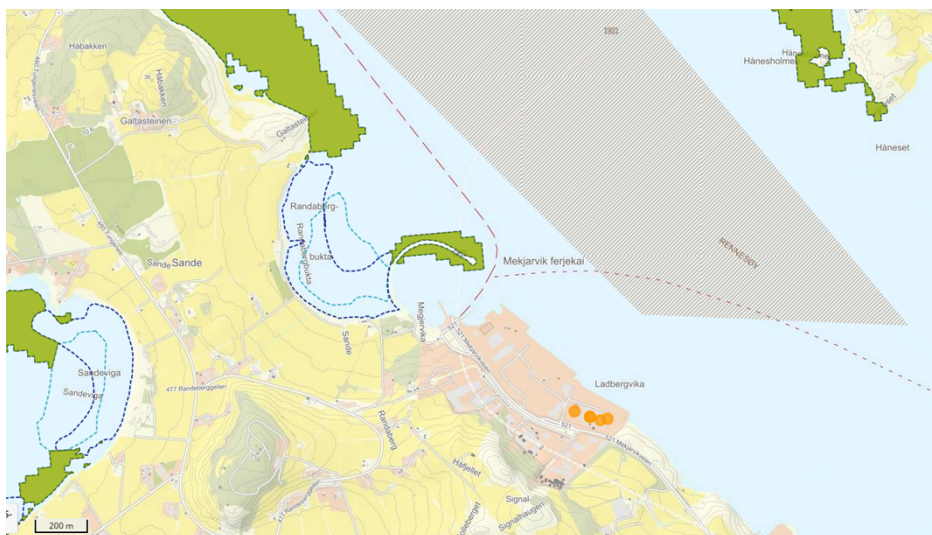
Søker har i tillegg søkt om å kunne demontere lensene som per dags dato er montert for å bidra til overvåking av spredning av plast. For at lekter skal kunne komme til droppunkt, må lensene demonteres. Basert på positive erfaringer rundt plastproblematikken gjort gjennom drivetiden av E11, ønsker SVV å starte ned-rigging av linsen før arbeidet med E11 er ferdig, og i forbindelse med testen.

Miljøforhold

En sak skal være så godt opplyst som mulig før vedtak treffes, jf. forvaltningsloven § 17, naturmangfoldloven § 8 og forurensningsforskriften § 36-2.

Naturmangfold

Naturmangfoldet i tiltaksområdet og influensområdet er vist i figur 2. Ifølge Temakart Rogaland¹ er det ingen registrerte viktige naturtyper i umiddelbar nærhet til tiltaksområdet. Det er registrert en taeskog ca. 600 m nordvest fra tiltaksområdet rundt Mekjarvik ferjekai, og ifølge en rapport fra 2011² er det en ålegraseng (vurdert av Ecofact som verdi B, viktig) innenfor molo der det er modellert ålegras. Videre er det, bak moloen ved Mekjarvik ferjekai, ca. 1 km fra det omsøkte tiltaket, bløtbunnsområder i strandsonen (verdi A, «svært viktig») og en lokalt viktig ålegraseng (verdi C). Ifølge Fiskeridirektoratets kartdatabase³ er det et gyteområde for både torsk og sild i umiddelbar nærhet. Gyteperioden for sild er fra juli til oktober, mens gyteperioden for torsk er fra februar til mars. Et registrert gytefelt (ikke inkludert på figur 1) for torsk strekker seg helt inntil tiltaksområdet¹.

Figur 2: Naturmangfoldet (viktige naturtyper og gyteområde) i tiltaks- og influensområdet. Tiltaket er lokalisert sørøst av Ladbergvika.

Vannforekomst

Ifølge Vann-Nett⁴ ligger det omsøkte tiltaksområdet i vannforekomsten *Byfjorden-Åmøyfjorden*, som tilhører vanntypen «beskyttet kyst/fjord». Økologisk tilstand i vannforekomsten er klassifisert som «moderat» mens kjemisk tilstand er klassifisert som «dårlig» på bakgrunn av PAH-forbindelser, TBT og kvikksølv i sediment og biologiske prøver. Vannforekomsten er påvirket i middels grad av diffus avrenning fra industri.

Bunnforhold og sediment

Det ble utført sedimentundersøkelser i tiltaksområdet, nært inntil land, i 2014⁵. Bunnsbunnsstrat består i stor grad av sand eller grovere kornstørrelser, men et lavt innhold av finstoff og organisk materiale. Det ble påvist overskridelse av daværende grenseverdi for en enkel PAH forbindelse i en prøve og av TBT (tributyltinn) i to andre prøver. Konsentrasjonen av TBT var likevel under den forvaltningsmessige grenseverdi av 35 µg/kg. På bakgrunn av undersøkelsene, ble hele tiltaksområdet friskmeldt mht. forurensning.

Planforhold

Tiltaksområdet er regulert til bebyggelse og anlegg iht. gjeldende reguleringsplan⁶.

¹ <https://www.temakart-rogaland.no/>

² Oddane, B. og Larsen, O. K. 2011. Mekjarvik industriområde. Temarapport naturmiljø. Ecofact rapport 144. 25 s.

³ <https://kart.fiskeridir.no/fiskeri>

⁴ <https://vann-nett.no/portal>

⁵ Norconsult, 2014. Mekjarvik – Sedimentundersøkelse. Oppdragsnr. 5111687. SHA/YM-084

⁶ Plan ID: 2010006 Områderegulering for Mekjarvik sør havne- og industriområde.

Unntak fra forhåndsvarsel

I henhold til forurensningsforskriften § 36-7 *Unntak fra forhåndsvarsel* vurderer Fylkesmannen at høring og offentlig ettersyn i dette tilfellet kan unnlates. Begrunnelsen er at tiltaksområdet er kartlagt og beskrevet godt i forbindelse med tidligere tillatelse, som var også sendt på høring. Videre vurderer vi det omsøkte tiltaket å være av mindre miljømessig betydning, risikoen for partikkelspredning ut av tiltaksområdet vurderes som liten ved utførelse i henhold til fastsatte vilkår. Tillatelsen blir etterhåndskunngjort og høringsinstanser får tilsendt kopi av denne tillatelsen.

Fylkesmannens vurdering

Rettslig grunnlag

Fylkesmannen har vurdert søknaden ut fra de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket, sammenholdt med de fordeler og ulemper tiltaket for øvrig medfører, jf. forurensningsloven §§ 11 og 16. Vurderingstemaet suppleres av kravene i vannforskriften § 4, og naturmangfoldloven § 7 om at prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 skal legges til grunn som retningslinjer ved skjønnsutøvelsen etter forurensningsloven.

Bruk av beste tilgjengelige teknikker (BAT)

Våre vurderinger og krav er basert på prinsippet om bruk av beste tilgjengelige teknikker (BAT), jf. forurensningsloven § 2 nr. 3 og naturmangfoldloven § 12 om bruk av miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven krever at beslutninger også skal være begrunnet ut fra hensynet til naturmangfoldet der dette er relevant. Beslutninger skal enten være basert på vitenskapelig kunnskap eller dersom dette ikke finnes, på «føre-var-prinsippet». Naturmangfoldet gjelder arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, og effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskap skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

Vannforskriften

Vannforskriften fastsetter miljømål for vannforekomster, og deler disse inn i fem tilstandsklasser. Miljømålene i vannforskriften § 4 innebærer at tilstanden i vannforekomstene skal beskyttes mot forringelse, og forbedres med mål om å oppnå god økologisk og kjemisk tilstand. Dersom tiltaket fører til at den beskyttede kyst/fjord vannforekomsten *Byfjorden-Åmøyfjorden* endrer tilstandsklasse i negativ retning vil det foreligge en forringelse. Miljømålene skal nås, og forringelse er ikke tillatt med mindre vilkårene for å gjøre unntak er oppfylt, jf. vannforskriften § 12. Fylkesmannen har derfor vurdert om kravene i vannforskriften er til hinder for å gi det planlagte tiltaket tillatelse etter forurensningsloven.

Miljøpåvirkning

Det omsøkte tiltaket vil kunne føre til spredning av partikler fra sprengsteinsmassene til vannsøylen, og videre nedslamming av nærliggende naturverdier. Partikler fra sprengstein har et høyere skadepotensial for fisk enn naturlige partikler fordi de er skarpere, og har lettere for å feste seg på fiskens gjeller. Arbeidet er planlagt utenfor gyteperioden for torsk (februar – mars), og er av en svært begrenset art, slik at vi vurderer at testdumpene vil kun føre til en midlertidig forringelse av vannforekomsten.

Det forutsettes at testdumpene av masse fra lekter vil ivareta geoteknisk stabilitet for den foreslått fremtidige sjøfyllingen. Videre forutsetter vi at eventuelle undersjøiske ledninger og rør er kartlagt og hensyntatt, og at tiltaket er avklart med andre sektormyndigheter.

Samlet miljøpåvirkning

Søknaden omfatter arbeider i sjø som ved utføring vil kunne føre til spredning av partikler fra sprengstein og oppvirvling av sedimenter på sjøbunn. Formålet med tiltaket er å øke kunnskapsgrunnlaget når det gjelder spredning av partikler fra slik arbeid, og hva type overvåking er nødvendig i fremtidig anleggsarbeid i forbindelse med Rogfast.

Basert på at tiltaket er av en svært begrenset karakter, vurderer vi det som lite sannsynlig at omsøkte arbeider, utført i henhold til fastsatte vilkår, vil medføre nevneverdige, varige skader eller ulemper for marint naturmiljø. Videre er tiltaksområdet lokalisert i et område som allerede er påvirket av menneskelig aktivitet og inngrep. Det er derfor ikke sannsynlig at tiltaket, utført i henhold til fastsatte vilkår, vil gjøre ytterligere skade på naturmangfoldet.

På bakgrunn av samfunnsnyttene, arbeidenes omfang, planlagt utførelse og varighet, mener Fylkesmannen at det omsøkte tiltaket, utført i henhold til fastsatte vilkår, utgjør en liten risiko for forringelse av miljøtilstanden i vannforekomsten som helhet jf. miljømålet i vannforskriften § 4.

Metode

Tiltakshaver må dekke kostnader ved å begrense eventuell skade på naturmiljø som følge av tiltaket, jf. naturmangfoldloven § 11.

Av hensyn til det registrerte gytefeltet, setter vi krav om at det ikke skal utføres arbeider i sjø i gyteperiodene, februar - mars. Dette vilkår er basert på føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9.

Tiltakshaver har en generell plikt til å unngå forurensning, jf. forurensningsloven § 7, og må derfor kontinuerlig føre tilsyn med at det ikke forekommer uventet og/eller unormal forurensning som følge av arbeidene.

Konklusjon

Ved avgjørelse om tillatelse skal gis og ved fastsettingen av vilkår er det lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket, sammenholdt med de fordeler og ulemper tiltaket for øvrig vil medføre. Vurdering av tiltaket etter naturmangfoldet §§ 8-12, jf. § 7 tilsier at naturen kan bli negativt påvirket. Det omsøkte tiltak er av svært begrenset karakter, og eventuell spredning av partikler forventes å være svært begrenset.

Fylkesmannen finner derfor å kunne gi tillatelse til arbeidene ved Mekjarvik på visse vilkår. Tillatelsen er begrunnet i at tiltaket ikke vil medføre uakseptable miljøpåvirkninger, samt at det er liten risiko for forringelse av vannforekomsten, forutsatt at tiltaket utføres i henhold til fastsatte vilkår.

Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger gitt i søknad av 31.08.2018, samt opplysninger fremkommet under behandling av saken.

Vedtak

Med hjemmel i forurensningsloven § 11, jf. § 16 gir Fylkesmannen i Rogaland på visse vilkår Statens vegvesen Region vest tillatelse til omsøkte arbeider i sjø ved eiendom 50/4, Mekjarvik, Randaberg kommune.

Tillatelsen omfatter testdump av ca. 900 m³ sprengsteinsmasser fra splittlekter.

Det stilles nedenfor vilkår for å begrense eventuell forurensning, og for å motvirke skader på det marine miljø.

Vilkår

Med hjemmel i forurensningsloven § 16 blir det stilt følgende vilkår for tillatelsen. Vilkårene er nummerert for å lette den planlagte rapporteringen, særlig med tanke på avvik.

1. Statens vegvesen Region vest er ansvarlig for at tillatelsen blir overholdt, og plikter å orientere dem som skal gjennomføre arbeidene i sjø om de vilkår som gjelder, samt de restriksjoner som er lagt på arbeidene. Det er videre tiltakshaver sitt ansvar å sørge for å fremskaffe alle nødvendige opplysninger slik at arbeidet kan gjennomføres tilfredsstillende og i henhold til tillatelsen. Tiltakshaver skal gi beskjed til Fylkesmannen før arbeidene i sjø starter.
2. I henhold til forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 06.12.1996, plikter tiltakshaver å påse at det etableres internkontroll som sikrer at kravene i denne tillatelsen overholdes. Fylkesmannen skal ha uhindret adgang til anleggsarbeidene, dokumenter, mm., for å kunne føre tilsyn med aktivitetene.
3. Arbeidene i sjø skal utføres på en måte som minimerer risiko for skade på og/eller til ulempe for det marine miljø.
4. Arbeid i sjø er tillatt i perioden mellom september og desember.
5. Overvåking av partikkelspredning
 - 5.1. I forkant av forsøket skal tiltakshaver sikre at eksisterende turbiditetsmålere er rengjort og fungerende.
 - 5.2. Dersom lekter dumpene gir overskridelser av vilkår satt i tillatelsen til utfylling i sjø ved E11 skal ikke flere testdump utføres under samme tidevanns situasjon.
 - 5.3. Tiltakshaver skal holde IRIS orientert fortløpende om forsøket.
6. Tiltakshaver skal overvåke overflaten rundt dumpområdet, samt en strekning relevant for strømningsforholdene, for flytende plast i en periode etter hver test dump. Eventuelt flytende plastavfall skal samles opp, loggføres og rapporteres til Fylkesmannen etter endt forsøk. Tiltakshaver skal undersøke sjøbunnen i området rundt dumpet steinmasser i forbindelse med avslutning av utfylling i sjø ved E11.
7. Det gis tillatelse til å demontere lensene som er per dags dato montert rundt utfyllingen i forbindelse med E11, jf. tillatelse til utfylling i sjø av 23.11.2016. Det er ikke krav til at tiltakshaver reparerer lensene etter endt forsøk.
8. Støy fra utfyllingsarbeidene og/eller anleggstrafikk skal ikke overskride grenseverdiene i Klima- og miljødepartementets «Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging» (T-1442/2016).
9. Dersom det påtreffes kulturhistorisk materiale (glass, keramikk, vrakdeler, bearbeidet flint, etc.) må arbeidet stanses og Museum Stavanger AS og Rogaland fylkeskommune varsles, jf. lov om kulturminner §§ 8 og 14 tredje ledd.
10. Beredskapsplan utarbeidet i forbindelse med utfylling i sjø ved Mekjarvik (Fylkesmannens referanse 2017/6277) er gjeldende for tiltak. Den beskriver tiltak som skal gjennomføres straks ved hendelser som medfører akutt forurensning. Dersom tiltakshaver ønsker å endre beredskapsplan må endringer godkjennes av Fylkesmannen før arbeidet starter.

11. Ved avvik fra vilkår i denne tillatelsen eller andre uventede hendelser som berører ytre miljø, er tiltakshaver ansvarlig for at Fylkesmannen varsles umiddelbart.
12. Når arbeidet er avsluttet skal det utarbeides en rapport der samtlige resultater fra arbeidene presenteres, og hvor en dokumenterer at vilkårene i denne tillatelsen er oppfylt. Eventuelle avvik skal begrunnes og dokumenteres. Rapporten sendes Fylkesmannen innen 8 uker etter at arbeidet er avsluttet.
13. Tillatelsen gjelder i 6 måneder fra dags dato.

Vi vil understreke at all forurensning fra arbeidene ved 50/4, Mekjarvik i Randaberg kommune isolert sett er uønsket.

Brudd på vilkår i en tillatelse medfører straffeansvar etter forurensningsloven, jf. § 78. Vi gjør oppmerksom på at denne tillatelsen ikke fritar for erstatningskrav for eventuelle skader eller ulemper som følger av virksomheten, jf. § 53. For å sikre at bestemmelsene i forurensningsloven eller tillatelsen blir overholdt, kan forurensningsmyndigheten fastsette tvangsmulkt til staten, jf. forurensningsloven § 73.

Vi gjør oppmerksom på at tillatelsen ikke fritar fra plikter i henhold til annen lovgivning.

Kunngjøring av tillatelsen

Tillatelsen og søknadsdokumentene vil bli lagt ut til offentlig ettersyn på nettsiden til Fylkesmannen i Rogaland www.fylkesmannen.no/Rogaland under emnet «Miljø og klima».

Varsel om gebyr for saksbehandling

Fylkesmannens behandling av søknader om tillatelser etter forurensningsloven er omfattet av en gebyrordning, jf. kapittel 39 i forurensningsforskriften. Fylkesmannen behandling av denne saken har medført en ressursbruk tilsvarende gebyrsats 7 jf. forurensningsforskriften § 39-4 *Gebyr for arbeid med fastsettelse av nye og endring av tillatelser*. Statens vegvesen Region vest skal derfor betale et gebyr på **kr. 12 800,-** for Fylkesmannens behandling av søknaden. Eventuelle merknader til varselet sendes Fylkesmannen innen 14 dager fra mottak av dette brevet.

Klageadgang

Tillatelsen kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen tre uker fra melding om vedtaket er mottatt. En eventuell, begrunnet klage stilles til Miljødirektoratet, og sendes Fylkesmannen i Rogaland.

Med hilsen

Mariann Størksen
fung. seksjonsleder

Kirsten Redmond Kristiansen
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift.

Saksbehandler: Kirsten Redmond Kristiansen
Saksbehandler telefon: 51568777
E-post: fmrokrk@fylkesmannen.no

Kopi til:

INTERNATIONAL RESEARCH INSTITUTE OF STAVANGER AS	Postboks 8046	4068	STAVANGER
Museum Stavanger	Muségata 16	4010	STAVANGER
Randaberg kommune	Pb 40	4096	Randaberg
Fiskarlaget Vest	Slottsgt. 3	5003	BERGEN
Fiskeridirektoratet, region sør	Postboks 185 sentrum	5804	Bergen
Kystverket Vest	Postboks 1502	6025	Ålesund
Rogaland fylkeskommune	Postboks 130	4001	Stavanger